

ילדותיות שנייה ב"תיאטרון זירה"

...ומיתה מתראה עם רומיאו... קומדיה

יוליה נפגשת עם ביגודור... טרגדיה

מבלי ששניהם יסכימו לה. לכן הם משלימים לבסוף. מחליים טים בכל זאת לשחק יחדיו את זוג המאהבים הצעירים. יופיו של המערכון היה בזה שאין הוא לועג רק לזקנים, בעלי הרמה הגבוהה אך התפיסה הרוסית המיושנת, אלא גם לשחקנים הצעירים, הארצישראליים, חסרי התרבות.

איש לזרועות רעותה. כשניגש מיכאל אלמו לביים את המחזה, נתקל בקושי: הוא קצר מדי מכדי שימלא ערב. לפיכך חיבר מערכה שנייה, שאינה קשורה כמעט למערכה הראשונה. ביגודור נפרד ממיחה, הנוטשת ביאוושה את הבמה. לבסוף, כעבור כמה הברקות, חוזרים הם, כמובן, איש לזרועות רעותה בחסות מנהל התיאטרון, לישי.

ליקויו המרכזי של המחזה נובע מצורת כתיבתו. אין זה מחזה אחד, אלא לפחות שניים. וגם במחזה השני לא החליט המחבר טיפית אם כותב הוא טרגדיה או קומדיה. למרות זאת נשאר המחזה משעשע למדי, מלא הברקות

...שעה שריש רואה עצמו בצעירותו... קואופרטיב

במאבק היה כתיבתה שהוצא עלידי כמה צעירים בשנת יים האחרונות לפני המלחמה. הוא התקיף בלי רחמים את ה"זקנים". הוא טען שהזקנים כופים על הצעירים בכל שטחי החיים השקפת עולם גלותית, במקום להניח לצעירים לפתח את השקפת החיים שלהם, הארצישראלית. לא היה, איפוא, פלא שכתביהעית לא מצא חז בעיני הזקנים, ששפכו עליו כמה עשרות קיתוני-רעל בעיתוניהם.

מכל הרשימות שהופיעו במאבק לא עורר אף קטע אחד אותה מידת רוגז כמו המערכון הקצר של י. אדוניקם, ילדותיות שנייה. כי ילדותיות שנייה גילה בפארודיה חריפה את המצב השורר בתיאטרונות הוותיקים. גיבוריו היו מיחה וביגודור, זוג שחקנים זקנים. כל אחד מהם סבור כי הוא יכול עדיין לשחק תפקיד ראשי במחזה דומיאו ויוליה, אולם שכן (או בת) ויגו זקן (או זקנה) מדי. לכן קוראת מיחה לשחקן צעיר, ביגודור לשחקנית צעירה. אולם התיאטרון הוא קואופרטיב (כמו הבימה) ושום החלטה אינה יכולה להתקבל

ויודניות, לעג עדיין לזקנים ופחות עדיין לצעירים. זירה הוכיח חה שוב שעלה בידיה לחנך לעצמה גרעין קטן אך מוצק של צעירים מוכשרים. טלילה בן-זכאי היא בלי ספק כשרון, אף כי קל יותר לחנה רובינא לשחק את טלילה מאשר לטלילה לשחק את חנה רובינא.

על אף משחקם הכשרוני של טלילה, יהודה פוקס ואליהו לוי ספק הוא עם היה כדאי לזירה להציג דוקא מחזה זה בשלב הנוכחי. אמנם הוא מצליח לשעשע את צופיו משך שעתים, גם לעורר את רחמנותם לאנשי התרבות המודקנים המרגישים כי הגה קם סביבם עולם חדש, ישראלי מקורי, שאי להם גישה אליו. אולם תפקידה העיקרי של זירה, כבמה נסיונית, לא היתה צריכה להיות ללעוג לתיאטרון הקשיש, אלא לתת לקהל את אשר התיאטרון הקשיש אינו מסוגל או מעז לתת: מחוות החוששים את האמיתות האכזרית של הארץ וחברתה ובעיות הנוער העברי אחרי המלחמה.

אוחו זמן פגשה במפיק צעיר, גיראלד ליצ-קי, אשר הציג לה תפקיד בסרט עובדתי למחצה שיצולם באחד היערות. סאלי, כמובן, שמחה על ההזדמנות, הסכימה אף להופיע בכגוים שקופים באחת מתמונות הסרט. כאשר חמו הצלומים, חזרה להוליכו, שכחה הכל אודות הסרט.

תרגיל ארוטי גלוי. בהוליבווד שוב חיי כו לסאלי ימים קשים. אולם המפנה בא במפתיע. ידיד יעץ לה לפנות אל אידה לופינו, שעמדה להפיק. באופן עצמאי, סרט אודות אם בלתי נשואה, היה זה תפקיד דרמטי, אולם סאלי לא היססה, פנתה אל לופינו ואמרה לה: "ראי, ייתכן שאני גבוהה מדי לתפקיד, מצאו בי פנמים. אבל אחת ברור לי: אני מסוגלת לעבוד כמו סוס".

סאלי קבלה את התפקיד, מבלי מבחן סרט. כאשר הוקרן הסרט לראשונה הופתעה הוליווד בוד כולה. הנערה שאיש לא רצה בה הוכיחה עצמה שחקנית דרמטית. מטרו החתימה את סאלי על חוזה.

בינתיים ניצל מפיק ליצקי את פרסומה של סאלי, הוציא לאור את הסרט אשר צילם ביצור, הדביק לו שם מצלצל: העלמה ג'ונס הנועזת, תאר אותו כאקטסזה במהדורה חד-שה. אופיו המקורי של הסרט, העובדתי למחצה, שונה לחלוטין, עחת לתרגיל ארוטי גלוי. סאלי פורטס מהירה להביע את אי-שביעת רצונה מניצול זה של הופעתה בסרט. גם היא אריה של מטרו עקם את חממו בפרהסייה. אבל מתחת לחוסם העקום הסתמן חיוך של ספוק. כל העניין הועיל לפרסם את שמה של הכוכב החדש. טוב שם רע משחק טוב, בהוליבווד לפחות.

"רחוב הסתורין"

רחוב הסתורין הוא סרט פשע, עשוי במתכונת עיר במערומיה. חציו עלילתי, חציו עובדתי, שצולם במקום הפעולה. זהו מעשה עקובצת סטודנטים ממחלקת הרפואה של מכללת הארברד העוזרים למשטרה לפתור תעלומת רצח סתומה ביותר עליידי בדיקה מדעית של עצמות הנרצח, שלושה חדשים לאחר ביצוע הפשע.

גם הצילומים וגם משחקם של השחקנים ריקרדו מונטלבן, סאלי פורסט, אלוה לנקסטר משובחים, אולם בגלל הבימוי הבלתי בטוח של ג'ון סטרג'ס אין, לסרט מקצב מיל כלל ארכו. פרט לפגם זה, הריהו מעניין וחמתה.

קולנוע

העבר — יחי העתיד הוא מפגין את יכולתו המשחקית הרבה, אלא שאין עולה בידו להתגבר על החומר הקומי הדל למדי המהווה את התסריט.

העלילה נסבה על אחד ג'ון בלדן (סקלטון), ממציא שלומיאל הבונה, בשלהי המאה הקודמת, "כרכרה ללא סוסים", או, במלה אחרת, מכונית. ג'ון אוהב את מכוניתו, וגם את סאלי (מוניקה לאויס) בתו של בעל אורוות עשיר, הרואה בעין מאד לא יפה את הנטייתו לסלק את הסוס מעל הכבישים. גם הגורל אינו רואה בעין יפה את מעשיו של ג'ון, והוא נתקל בתקלות רבות עד שהוא מצליח בסופו של דבר לזכות בנצחון במרוץ המכוניות ובידה של סאלי.

כגרים שקופים בעיר. פנים חדשות, ומענינות ביותר, המופיעות גם ברחוב הסתורין וגם בחלף העבר — יחי העתיד, הם אלה המקטינים את ראשה של נערה בהירת שער וצרת מותן. עליותה המהירה של הנערה, סאלי פורסט, למרומי התהילה, לאחר שנים של סבל וחוסר-עבודה, אופינית לדרכי החיים של הוליווד.

סאלי החלה רוקדת עוד בהיותה פעוטה בכיתות הנמוכות של בית-הספר העממי בסאן דיאגו (קליפורניה), עיר מולדתה. ברור היה, עוד בימים ההם שהיא תמסר למחול כרק-דנית מקצועית. מיד לאחר שסיימה את בית-הספר, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, הצטרפה ללהקות שהיו מופיעות בפני החיילים. לים. כתום המלחמה נסעה, בלוויית אמה, להוליבווד כדי לנסות את מזלה אצל אולפני הסרטים. אכן, עד מהרה, משכה תמונתה, שפורסמה בשני אחד העיתונים, את עינו של איש מטרוגולדב'ן-מיייר, והיא החתמה על חוזה. חוזה פועט, אבל בכל זאת חוזה.

אצל מטרו הופיעה במספר סרטים מוסיקליים. כמו, למשל, מאקווד השודד. כנערת מקהלה. היא היתה יפה, אבל גם הנערות האחרות היו יפות ואיש לא שם לב במיוחד אל סאלי; תפקידים של ממש לא ניתנו לה. כאשר הגיע קצו של החוזה, בכרו אנשי מטרו לא להדשו. סאלי נאלצה לבקש עבודה כניצבת בסרטי אולפנים אחרים. אולם גם חכופות מן הסוג הזה לא נקרתה על דרכה הכוונה.

סון; פריטי בוי (סקיפי הומייר) צעיר שונא יפאנים; פיג'ן ליין (ואלטר פאלאנס) מת-אגרף לשעבר, ג'ונסון (רגינלד גרדינר), סמל טרזן.

הפלוגה נוחתת בשלום, אולם התקדמותה נעצרת עליידי גשם של פצצות רקיטה ואנדר-סון יוצא בראש פטרול שמטרתו לעזור לחיילי הסוללות היפאניות. הפטרול מבצע את המשימה בהצלחה, אולם לא בלי קרבנות כבדים.

אף-על-פי שהתסריט (מאת מייקל בלנך-פורט) איננו חזק ביותר מבחינת המבנה (ישנו שימוש מופרז בהשבות לאחור), יש בו כמה וכמה נקודות חזקות והסרט בכללו מוכיח שידו של הבמאי הותיק עודנה מוצקה ונטייה.

"בערבות הנחושת"

התקופה: מוצאי מלחמת האזרחים האמריקאית. המקום: מדינת נבאדה, בלב המערב הפרוע. אל מקום פורעניות זה, שרוחשים בו בני בליעל רבים עד כדי כך שגם השריף המקומי (מקדונאלד קארי) מגנה עליהם, מגיע סגן-אלוף דרומאי לשעבר (ריי מילאנד), כדי להגן על מהגרים מבני הדרום הנאנקים תחת עולם של יאנקים חסרי-לב.

לצדם של חסרי הלב עומדת גם הדי לאמאר, מנהלת בית-המלוך-מרוני-תיאטרון המקומי. זה המצב בתחילת הסרט. לאחר סלילים מספר והתנשקות אחדות עם מילאנד חל שינוי בעמדתה של לאמאר, היא מפנה את ערפה לידדיה הקודמים ומוסרת את לבה למילאנד. משך כל ההתפוכות הללו נסוך על פניה מועטי הבעה של השחקנית הראשית מבט של תמהון איון-קץ. כאילו נקלעה אל הסרט מעולם אחר, אינה יודעת, במה, בכלל, דברים אמורים. לשוא היו כל נסיונותיו של הבמאי ג'ון פראו להסביר בדיאלוגים ארוכים ובתמונות מקוטעות את כל פרטי הפרטים של העלילה הבנאלית.

"חלף העבר - יחי העתיד"

רד סקלטון אינו מגיע לרמתם של הקור-מיקאים הגדולים ביותר של הבר, אולם לאו דווקא באשמתו. נרמה שהיה יכול להצליח בהרבה יותר אילו נית לו תחריט של משך, שמרובות יוח הבדיחות המוצלחות, בחלף

סרטים

"בת-שבע"

הרומאנים של פייר (אטלנטידה) בנואה מצטיינים בעיקר ברקע האכזזטי שלהם כי דרמטיות העזה השולטת בהם. סרטו של אלכ-סנדר מוגי (שביים גם את אטלנטידה, מה-דורה צרפתית-גרמנית) המבוסס על הרומאן של בנואה, אמין לשני קחי אופי אלה ביצירתו של המחבר הצרפתי.

ארבלה (דניאל דארייל) עיצבה בעלת עבר המבקשת את המחר בזרועותיו (כאשתו) של ז'ורז' (ז'ורז' מרשאל), סרן לגיון הזרעים הצרפתי, מניעה אל עיר המדבר בה חונה גדודו. מעשה שטן, באותו מקום נמצא גם סרן סומרביל (פול מריס), לשעבר מאהבה ועתה שונאה. צלע רביעית במשולש הנצחי היא אהובתו של סומרביל (אנורה קלמון) הנמצאת גם היא באותו כפר מדברי גידת. בואה של ארבלה ממיט שואה על כל ארבע הנפשות.

רוב רובו של הסרט מוקדש לתמונות דרמיות, שאינן הולמות ביותר את אמות ה"קולנוע. למקומות אלה מתחיל השעמום להתגבש מפעם לפעם. לוא בתמונות החוק. כן הצליח הבמאי לקלוט את האווירה המיוחדת של עיר המדבר; תמונה וקול צורפו ביד אמן למשהו מרהיב. חבל כל שקטעים אלה מעסיקים את הבר רק חלק קטן ביותר ממשך של הסרט.

"אלה הם הבחורים"

זהו סרטו המלחמתי הרביעי של הבמאי לואיס מייילסטון. הראשון והגדול שבהם היה כמובן, במערב אין כל חדש, סרט שהיה במתכוון פאציפיסטי. בסרטי האחרים, לב הארגמן, טיול תחת השמש, ועתה, באלה הם הבחורים, חזל מייילסטון להטיף לשלום, מסי-תפק בהגשת תמונה אובייקטיבית של המלחמה, מוראותיה ורגעיה הגדולים, אם יש כאלה.

אלה הם הבחורים הוא מעשה בפלוגת חיל-קומנדו הנוחתת, בעת המלחמה באוקיינוס השקט, על אי המוחזק בידי היפאנים. מפקד הפלוגה הוא סגן אנדרסון (ריצ'רד ווידמארק), מורה לשעבר, המחזיק מעמד רק הודות ל-סמים משכרים שמספק לו סניטר הפלוגה (קרל מאלון). כן נמצאים בפלוגה: קורנרווי (ריצ'רד הילטון), תלמידו לשעבר של אנדר-